

ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ ҲАЙЪАТИДА

Ўзбекистон Жумҳурияти ИИБ ҳайъатининг 28 ноябрда бўлиб ўтган йиғилишида «Оммавий тартибсизликлар, фавқулодда ҳолатлар билан боғлиқ тадбирлар вақтида жамоат тартибини сақлашни ташкил этиш ва унда қатнашувчи ички ишлар идоралари бўлакларининг алоқа таъминоти воситаларидан комплекс фойдаланиши ҳақида»ги масала атрофлича кўриб чиқилди.

Жумҳурият ИИБ ҳайъати қатор ички ишлар идоралари раҳбарларига қўл остидаги бўлакларнинг фавқулодда ҳолат шароитида зарур бўлган жанговар тайёргарлиги низоютида паст даражада эканлигини бир неча бор кўрсатиб ўтганди.

Қорақалпоғистон Жумҳурияти, Хоразм, Сурхондарё, Жиззах, Сирдарё, Самарқанд, Андижон ва Наманган вилоятларининг ички ишлар идоралари раҳбарлари ҳозирги сиёсий-ижтимоий вазиятнинг кескинлиги, ердан, сувдан фойдаланиш ва бошқа ижтимоий-иқтисодий қўламдаги масалалар билан боғлиқ зиддият ўчоқларининг мавжудлигини оғизда тан олсаларда, бу борада олиб борилиши лозим бўлган ишларга юзаки қарамоқдалар. Мазкур раҳбарларнинг шундай муҳим масалада назоратни йўқотганлиги ва бепарволиги қўйи бўлакларда сусткашлик ва масъулиятсизлик пайдо бўлишига олиб келмоқда.

Бундан ташқари ҳайъат фавқулодда ҳолат вақтида жамоат тартибини сақлашда куч ва воситаларни тўғри йўналтириш бўйича оператив режалар тузишга ёмон ёндашилаётганини, амалдаги куч ва воситалар ҳисобга олинмаётганини уқтириб ўтди.

Ходимларнинг махсус воситалардан фойдаланиш маънасини оширишга иккинчи даражали иш деб қаралмоқда. Алоқа воситалари етишмаслиги, шахсий таркибининг уларни яхши ишлата олмаслиги — энг ўткир муаммолардан биридир.

Оператив-қидирув фаолиятида электрон-ҳисоблаш техникаларини қўллаш масаласи ҳам кўрилди. Ички ишлар идораларини мазкур техника билан жиҳозлаш оператив-қидирув, профилактика соҳасида маълумотларни йиғиш, қайта ишлаш, излаш жараёнини автоматлаштириш, автоматик маълумотлар банкни тузиб, ундаги барча ахборотларни амалий иш фаолиятига татбиқ этиш имконини беради.

Бироқ ҳозирги кунда маълумотларнинг автоматлаштирилган банкдан (МАН) фойдаланиш жуда паст савияда. Бундан Сурхондарё, Самарқанд, Хоразм, Қашқадарё, Андижон вилоятлари ИИБ суи фойдаланишмоқда.

Ҳайъат йиғилишида кўриб чиқилган барча масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

МАМЛАКАТ БЕДАРВОЗА ЭМАС

Шаҳар бедарвоза эмас, дейилган азал-азалдан. Биз эса юртимиз тупроғини топтаган босқинчиларга Туркистон дарвозасини инқилобгача ҳам, ундан кейин ҳам ланг очиб қўйдик. Байналмилалчилик шиори остида бўйнимизга сиртмоқ солиб, ғиппа бўғишайтганига қарамасдан бошқа халқлар олдидаги бурчини адо этишни шон-шараф деб билдик. Оқибати нима билан тугаганига ҳўрланган, камситилган, талланган ва тараққийётдан қолдирилган Ўзбекистон гувоҳ.

Йилномаларда турк қаби.

лалари жасур, эрксевар ўр.

лонлари билан донг таратга.

ни битилган. Тиз қўкиб

яшашдан тик туриб ўлмоқ.

ни афзал билган аждодларимизнинг томирларимизда оққан қонлари вужудимиздаги қўллик, мутелик сингари ўз-лигимизга ёт хислатларни емирмоқда. Отаюртимиз эркини қўлга киритди. Энди тупроғининг ҳар мисқоли олтинга тенг диёр улуси ўзи учун ҳам яшашга, қувонишга ҳақли.

Бироқ... Оғир иқтисодий шароитда ҳам халқимиз оғиздагини олишга уриниш ҳоллари барҳам топмади. Четдан келатган устамонлар отаюрт туйғусидан ажраган манқуртлар билан келишиб, эғнимиздаги либосимизгача, хом ашёю гўдакнинг сутига-ча ташиб кетишга уринишмоқда. (Пул учун онасини

бозорга олиб чиқишга тайёр юртфурушлари бор элга оғир).

Човут солаётган калхатлар қанотини қайириш мақсадида мамлакатимиз (жумҳурият сўзи ҳудудий бирлики эмас, сиёсий тузумни билдиради. Шунинг учун мустақил Ўзбекистонга нисбатан мамлакат сўзини ишлатиш зарур) ички ишлар вазирлиги ҳузурида моддий-товар бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси бош бошқармаси тузилди.

Ўзномамизнинг ички саҳифаларида мазкур хизмат фаолиятига оид материаллар билан танишасиз.

Жумҳурият ИИБ ҳузуридаги моддий-товар бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси бош бошқармаси ходимлари билан ҳудудимиздан олиб чиқиб кетилаётган молларнинг қонуний эканлиги текшириляётган бир нечта постларда бўлди.

Қозғоғистон Жумҳурияти қурилиш вазирлигига қарашли 5937 ДЖК рақамли «Татра» автомобилдан 3 тонна пол бўён топилиди.

Моддий-товар бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси кичик инспектори милиция сержанти Неъмат Мансуров бангадаги бўёқларни кўрди-ю, ҳайдовчи уларни олиб чиқиб кетишга рухсат этилган ҳужжатларни кўрсатолмади.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

СЎМ ЙЎҚ ЭКАН

Ўзбекистонга хизмат сафари билан келган Нидерландия фуқароси 23 ноябрь кунини сумкасидаги ҳамёнини ўғирлашиб қўйди. Ҳамёнда сўм эмас, балки минг швейцар

франки, 750 ФРГ маркаси, уч юз АҚШ доллари ва Тошкент-Москва-Дюссельдорф йўналиши бўйича олинган авиачипта бор экан.

ОТ АЙЛАНИБ...

Зарафшондаги ахлоқ тузатиш колониясидан 10 октябрь кунини қочиб кетган К. Бокаев роппа-роса 44 кун озодлик нашидасини сурди.

Ва айланиб-айланиб, «қозғини» топди. 23 ноябрь кунини у ўз ихтиёри билан колонияга қайтиб келди.

МАВСУМИЙ ТАЛОНЧИЛИК

Куйбишев туманининг Генерал Петров кўчасидан кетатган И. Суғакова гафлатда қолди. Нима гаплигини тушунганда эса кеч бўлган

ди. Чунки орқадан келатган мотоциклдаги йигит унинг бошидан телпагини юлиб олиб, кўздан йўқолганди.

ФАЛОКАТ ОЁҚ ОСТИДА

Қўнғирот шаҳридан Комсомольск-на-Устюртга томон учатган «АН-2» тайёрасидаги беш кишидан уч нафарини бевақт ажал ўз қомига тортиди.

Қалин туман оралаб пастлаётган тайёра кутилмаганда

қаршисидан чиқиб қолган радиоантенна устунига урилиб, қўнғирот йўлагига қулаб тушди.

Иккинчи учувчи К. Арзиев ва икки йўловчи ҳалок бўлди. Қолганлар касалхонага юборилдилар.

ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШГА КЕЛИШИЛДИ

26 ноябрь кунини Қувасой шаҳар ИИБ биносига Фарғона водийсидаги вилоятлар ИИБ бошлиқ ўринбосарлари, шу вилоятлардаги туман ва шаҳар ички ишлар бўлимлари бошлиқ ўринбосарларининг учрашуви бўлиб ўтди. Шунингдек, учрашувга Қирғизистон Жумҳуриятининг Ўш вилояти ИИБ бошлиқ ўринбосари ҳам таклиф этилган эди.

Учрашувини Фарғона вилояти ИИБ бошлиқининг биринчи ўринбосари милиция полковниги Ю. Невзоров олиб борди ва қатнашчиларни вилоятдаги оператив аҳвол билан таништирди. Бошқа туман ва шаҳар ИИБ вакиллари ҳам ўз ҳудудларидаги олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб ўтдилар.

Учрашув давомида олиб қочилган уловларни аниқлаш ва топиш, уюшган жиноятчиликка қарши курашиш, жиноятчи гуруҳларни қўлга олиш, бедарак йўқолганларни излаш, жиноятчиларни қидириш, наркотики билан шуғулланувчи жиноий гуруҳларни аниқлаш бўйича ҳамкорлик қилишга келишиб олинди. Ўш вилояти ИИБ бошлиғи ўринбосари ми-

лиция полковниги Ф. Омонов сўзга чиқиб, вилоятдаги эълон қилинган фавқулодда ҳолатни бекор қилинганлиги тўғрисидаги қарорни ўқиб эшиттирди ва миллатлараро муносабатларни яхшилаш борасида амалга ошириляётган ишлар ҳақида ҳам ўз фикрини билдирди. Шу кунларда Фарғонадаги қатор туман ички ишлар бўлимлари билан Ўш вилоятидаги Фрунзе, Қизилқия, Ҳайдаркон туманлари ИИБлари ҳамда Ўш шаҳар ИИБ ЖҚБ ходимлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликнинг ижобий натижаларини аниқ далиллар билан кўрсатиб ўтди.

Учрашувда Ўзбекистон Жумҳурияти ИИБ ўлкалараро жиноят қидирув бошқармасининг бошлиқ ўринбосари милиция полковниги А. Волков қатнашди ва сўзга чиқиб, уюшган жиноятчиликка қарши курашишга бағишланган халқаро конференция материаллари билан таништирди.

М. КИМСАНБОВ,
милиция майори.

САЙЛОВ ЯҚИН

Президентлик сайловига тобора яқинлашиб бормоқда. Тарғибот-ташвиқот ишлари қизигандан қизиб бормоқда. Халқ ҳам анойи эмас. Ўзига муносиб раҳбарни билади ва танлаб олади.

Ички ишлар идоралари ходимлари ҳам бу муҳим тадбирдан четда туришгани йўқ. Тахририятимизга келатган телеграммалар, хатлар бунинг ёрқин мисолидир. Кунини кеча яна иккита

телеграмма олдик. Унда И. А. Каримовнинг номзоди маъқулланган.

САМАРҚАНД. Вилёят ИИБнинг 500 дан ортқик ходимлари иштирокида митинг бўлиб ўтди. Унда И. А. Каримов номзоди қўллаб-қувватланди ва сайловда унинг учун яқдиллик билан овоз беришга қарор қилинди. Шунингдек, митинг ишти-

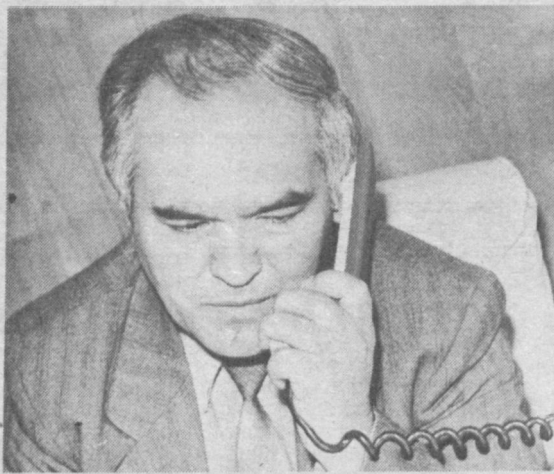
рокчилари барча ички ишлар идоралари ходимларини 29 декабрь кунини Ислоҳ Каримов учун овоз беришга чақирдилар.

ФАРҒОНА. Вилёят ИИБ ва унинг жойлардаги идораларида шахсий таркиб йиғилишлари бўлиб ўтди. Уларда И. Каримов номзодини қўллаб-қувватлаш ҳақида қарорлар қабул қилинди.

«ХАЗИНА СОҚЧИЛАРИГА»

ЯНГИ РАХБАР БИЛАН СУХБАТ

Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги моддий-товар бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси бош бошқармаси нима билан шуғулланади? Унинг фаолияти қандай ҳуқуқий асосга қурилган? Бу хизматда кимлар ишлашади? Шу каби саволларга жавоб топиш ниятида ички ишлар вазири ўринбосари, бош бошқарма бошлиғи Урайим Абдуғаниевич АБДУҒАНИЕВ хонасига ташриф буюрдик.

— Урайим Абдуғаниевич, давлат инспекцияси бош бошқармаси тузилиши сабаблари ҳақида гапириб берсангиз. Милиция моддий жиҳатдан оғир бир аҳволда турганлигида янги хизматни оёққа турғазини билан боғлиқ ҳаракатларни қандай изоҳласа бўлади?

— Моддий-товар бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси шунчаки эрмакка тузилаётгани йўқ. Бош мақсад — ички истеъмол бозорини қаттиқ муҳофаза қилиш орқали халқимиз ризқининг қийилишига чек қўйиш. Биласизми, Ўзбекистон яқин кунларгача ҳам иқтисодий бақувват мамлакатлар учун соғин сизирга айланиб қолган экан. Олдинлари бу ҳақда ғира-шира тасаввурга эга бўлсам, янги лавозимга тайинланганимдан сўнг бунга тўла ишонч ҳосил қилдим. Биз аввало хом ашёни сув текинга бериб ютқазардик. Улардан олинган саноат ва озиқ-овқат моллари, қурилиш материалларининг катта қисми эса турли йўллар билан қайтиб кетаркан. Буни назорат қиладиган, очопатлар иштаҳасини бўғиб қўядиган идора йўқ эди.

Энди хизмат шаклланишининг моддий томонларига тўхталганда, шуларни айтишим мумкин. Штатларимиз асосан ички ишлар идоралари шахсий таркиби ҳисобидан тўлғазилмоқда.

— Қизиқда. Эл оғзига элак тутиб бўлмас экан. Кўпчилик ўртасида божхона очилибди-ю, бошқа мамлакатлардан фарқли равишда унда милиция ходимлари ишламоқда, деган миш-миш юрибди. Бу қанчалик ҳақиқатга яқин?

— Узунқулоқ гаплар тарқалишида жон бордир. Чунки юзани қараганда биз бажарётган вазифа божхона хизмати фаолиятига ўхшаб кетади. Аслида бундай эмас. Масалан, биз бож солиғи олмаймиз.

— Унда давлат инспекциясининг асосий вазифалари нимадан иборат? Хизматни ўташда Сизларга қандай қонуни-қондалар ҳуқуқий асос бўлади?

— Ўзбекистон Жумҳурияти Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси қарорлари билан тасдиқланган рўйхатда кўрсатилган хом ашё, материаллар, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, моддий-техникавий бойликларни ва бошқа товарларни мамлакат ҳудудидан ноқонуний равишда олиб кетилишга мустаҳкам тўсиқ қўйиш давлат инспекциясининг асосий вазифасидир.

Шу мақсадда биз юкларнинг олиб чиқиб кетилиши қонуний эканлигини тасдиқловчи ҳужжатларни текши-

ришни, мамлакат ташқарисига юк ташийдиган авто-транспорт, темирйўл составлари, ҳаво ва сув кемаларини текширувдан ўтказишни, четга юк ташиш қонун-қоидаларини бузганлик учун сурштирув олиб беришни амалга оширамиз.

Давлат инспекцияси ўз фаолиятида қонунга таянган ҳолда иш қўради. Бунда Ўзбекистон қонунлари, Ўзбекистон Олий Кенгаши қарорлари, Ўзбекистон Президентини Фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ва фармойишлари ҳамда давлат инспекцияси ҳақидаги Низом асос бўлади.

— Юклар ва уларнинг ҳужжатлари қаерларда текширилади?

— Мустақил давлатлар билан чегарадош жойларда, қўналғалар, темирйўл шоҳбекатлари, дарё портларида постларимиз мавжуд. Бундан ташқари автоуловнинг ҳаракатчанлигини ҳисобга олиб, кўчма текширув постлари ҳам ташкил этганмиз. Хуллас, мамлакатимиздан чиқиб кетадиган ҳар бир йўл қаттиқ назорат остига олинади.

— Сир бўлмаса, бундай постлар неча? Уларда қандай ихтисосдаги ходимлар бор? Чунки юқоридаги гапингизга қараганда уларнинг фаолият доираси кўпчилик ўйлаётганга қараганда кенгрок экан.

— Ҳозирча 98 та пост ишлаб турибди. Ходимларимиз ичида ДАН, БХСС, тергов хизмати вакиллари бор.

— Транспорт воситаси ва унинг юкни текшириш борасида ходимларингиз ваколати одатдаги ДАН ходими ҳуқуқидан нямаси билан фарқланади?

— ДАН ходими йўл ҳаракати қоидаларидан келиб чиққан ҳолда вазифасини ўтайди. Ҳайдовчи ва транспорт ҳужжатларини текшириш ҳам биринчи навбатда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш нуқтаи назаридан ўтказилади. Бизнинг ходимларимиз ваколати эса жуда катта. Масалан, улар юкларни текшириш учун барча турдаги транспорт воситаларини тўхтатиш, фуқаролар ва мансабдор шахслардан ҳудудимиздан четга олиб чиқиб кетилаётган юклар қонуний эканлигини тасдиқловчи ҳужжатларни текшириш учун кўрсатишларини талаб қилиш, барча турдаги транспорт воситаларининг юкбўлмалари, контейнерлар, вагонлар сўргуч (пломба)ларини очиш, уч суткагача муҳлат давомида ноқонуний ташилаётган юкларни ва транспорт воситаларини ўшлаб туриш, моддий бойликларни ва бошқа предметларни олиб чиқиб

кейтишга оид қонун-қоидаларни бузган мансабдор шахсларга нисбатан Ўзбекистон қонунларида белгиланган миқдорда ва тартибда жарима солиш сингари ҳуқуқларга эгадирлар.

— Мана шу ҳуқуқлардан фойдаланган ходимларингиз томонидан моддий-товар бойликларни четга ноқонуний олиб чиқиб кетиш ҳоллари аниқлангани ҳақидаги ми-солларни келтириб ўтсангиз.

— Сиз сўраманг, мен айтмай. Ташиш шу қадар авжига минган эканки, илгари халқимизга нима қоларди, деган фикр миямга тинмай уради. Фақат ноябрь ойининг 27 кун ичида ноқонуний равишда юк олиб чиқиб кетишнинг 1,5 мингта факти аниқланди. 36,6 миллион сўмлик моддий-товар бойликлар тўхтатиб қолинди.

«Ўзбекулгуржиатторл и к» ка қарашли Бухоро базаси (директори А. Нарзиев) қўналға орқали «Москва-Италия» қўшма корхонаси учун Москвага умумий нархи 840 минг(!) сўмлик қорақўл пальтоларини жўнатмоқчи бўлди. Уддабуронлар қўлидан Бухоро вилояти ижроқўмининг қалбаки рухсатномаси топилиди.

14 ноябрь кун эса Қашқадарё вилоятидаги ходимларимизга қўналғада «ИЛ-76» самолётига юк ортिलाётгани маълум бўлди. Аниқланишча, Москва вилоятидан учиб келган самолёт экипажи (командири В. Александров) 19 тонна пивё, 4,8 тонна вино, 1,6 тонна лимон ва 2,8 тонна товук гўштини Приморье ўлкасига етказиш учун енг шимарган. Уларга маҳсулотни эса Китоб шаҳридаги йўл-қурилиш идораси ва «Китоб» давлат хўжалиги етказиб берган.

Айрим масъул шахслар ноёб молларни ким узоққа ва кўпроқ жўнатиш бўйича мусобақа ўйнашаётган кўринадилар. Олисдан минжоз топиш ва кўзбўямачилик маҳоратини намойиш этиш биринчилигида шоҳсупадаги ўринлардан бири «Фаргона хорижийсавдо» тижорат фирмасига тегиши аниқ. Ахир, улар ҳайдовчи М. Утамбоев бошқарган «МАЗ-64229» белгили 24-42 ФЕН рақамли автомашинага («Ўзгўштсўтмаҳсулолов»га қарашли) «харидор сўймас» хорижий кўстюмлар, туфлилар, телевизорларни ортиб, Гуржистонга жўнатишибди. Нархи ҳам чакки эмас. Молларнинг умумий баҳоси 352 минг сўм. Ҳужжатларда эса кавказлик қардошларга бўз юборилапти, деб кўрсатилган.

Мен рўзномадан ноябрь ойининг 27 кунлигида тўхтатиб қолingan юклар ва уларнинг баҳоси ҳақидаги маъ-

Урайимжон АБДУҒАНИЕВ

1943 йилда туғилган, миллати ўзбек, 1973 йилдан 1991 йил январигача ички ишлар идораларида хизмат қилган. 1991 йил январидан 1991 йил сентябрга қадар Президент девонининг давлат-ҳуқуқ бўлимида жамоат хавфсизлиги сектори мудири бўлиб ишлади. 1991 йил сентябрида Ўзбекистон ички ишлар вазири ўринбосари ҳамда моддий-товар бойликларни олиб чиқиб кетишни назорат қилувчи давлат инспекцияси бош бошқармаси бошлиғи этиб тайинланди.

лумотларни чоп этишни илтимос қилардим.

— Урайим ака, ҳаётда шундай воқеалар бўладики, уни Сиз билан биз ўйлаб топган тарозига ўлчаш мушкул. Туркистон тупроғи 1924 йилги машъум чегараланиш даврида тилка-пора қилинди. Бугун мустақил давлатлар чегарасида мана шундай текширишни ўтказиш бир қанча муаммоларни келтириб чиқармайдими? Яхши биласиз, Ўзбекининг уруғи бутун Ўрта Осиёга сочилиб кетган. Айтийлик, Ўзбекистонда яшовчи ўғил Қозғистондаги кекса отасига гилам совға қилмоқчи. Фарзандлик бурчини ўташдек эзгу ният чегарадаги тўсиққа урилиб, чиқаргани бўлмайди? Ё шахсий транспорт воситалари текширилмайди? Агар улар назоратдан холи этилса, пул учун халқнинг ризқи туғул жонини ҳам кўтарасига бозорга соладиғанлар иши юришмайди?

— Янги нарсаси ташкил этилаётган пайтда унинг оқибатида юзага келадиган ҳамма муаммоларни олдиндан пайқаш осон эмас. Ҳақиқатдан шундай вазиятлар юз бериб қолиши мумкин. Уни ҳам то-шу тарозига туширадиган йўллари топилади. Мен бунга ишонаман.

Хизматимизни такомиллаштириш борасида ҳали кўпгина ишлар қилиниши керак. Муаммоларни ечиш борасидаги таклиф ва мулоҳазаларни юқори идораларга етказмоқдамиз.

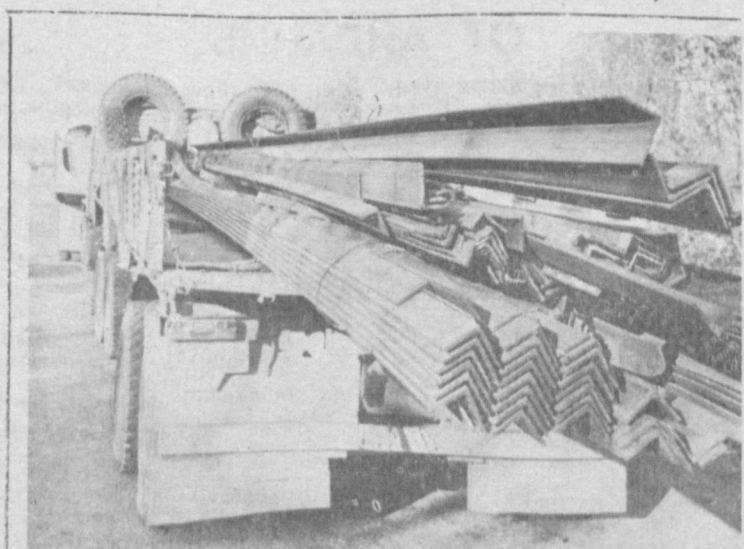
Шахсий транспорт воситаларига келсак, улар ҳам тегишли қонун ва қоидалар асосида текширишдан ўтказилади.

— Сиз тилга олган вазифаларни бажариш учун ходимларда бурчга садоқат, ҳалоллик хислатларидан ташқари Отаюртга муҳаббат туйғуси ҳам кучли бўлиши керак. Шу маънода ходимларни танлашда адашиб қолишдан чўчимасизми? Чунки устамонлар қўл остингиздагиларни «хурсанд қилишга» уриниб кўришади.

— Фикрингизга қўшиламан. Давлат инспекцияси олдида турган масъулиятли вазифани адо этишга киришган ҳар бир ходимда киндик қони тўкилган тупроққа чексиз ҳурмат мавж уриши лозим. Шундагина юртини оғир аҳволга солишга интилаётганлар билан фақат буйруқ асосида эмас, балки қалб амри билан ҳам курашади. Бу туйғу мамлакатнинг барча фуқаросига тинчлик бермаслиги зарур. Ахир, четдан келадиганлар шу Ватан бағрида ўсган, шу халқ тарбияси туфайли амал курсисига ўтирган, шу юрт ҳавосидан нафас олаётган кишилар билан тил бириктиришмоқда-ку! Агар талон-тороғга ўз қўлимиз билан улкан «ҳисса» қўшаверар эканмиз, мустақиллигимиздан ном-нишон ҳам қолмайди. Бор-будимизни ташиб кетишгандан сўнг уларнинг қўлига кўз тикиб ўтираверамиз.

Ходимларни танлаш масаласига келсак, биз бунга ниҳоятда талабчанлик билан ёндашмоқдамиз. Шу билан бирга уларнинг чакки қадам босмаслигига пухта замин бўладиган баъзи бир томонларни ёдда сақласак, фойдадан холи бўлмасди. Мен бу ўринда ходимларнинг моддий таъминотини назарда тутяман. Садақа олиш тўрт мучали соғ, орномуси бор йигитга уят. Бу ҳақда гап сотиб ўтиришга ҳожат ҳам йўқ. Шунинг учун ходимларимиз маошини шундай яхшилашимиз керакки, у ўша Сиз айтган устамондан чойчақа олишга ҳазар этсин. Бу борада қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Масалан, ноқонуний равишда четга олиб чиқиб кетилаётган моддий-товар бойлик аниқланган тақдирда, айбдорларга солинган жариманинг 15 фоизи махсус жамғармамиз ҳисобига ўтказилади. Бу маблағлар ходимларни моддий рағбатлантиришга ишлатилади.

Хуллас, Ўзбекистон мисли катта хазина. Мен давлат инспекцияси ходимлари-

«КАМАЗ-5410» белгили 30-69 НВН рақамли машина ҳайдовчиси Илёс Рамазонов металл маҳсулотлар билан Талас шаҳрининг Журуй

участкасига равона бўлаётган эди. Бир неча тонна қурилишда асқотадиган бу металл маҳсулотлар Тошкентдаги заводларнинг биридан олинган эди.

ЎХШАТГИМ КЕЛАДИ»

ни ана шу хазина соқчиларига ўхшатгим келади. Улар оғир, лекин мустақил Ўзбекистонда яшовчи халқлар фаровонлигини оширишдек савобли ишга киришдилар.

— Урайим Абдуғаниевич, ҳамма вақт ҳам юкни тўхтатиб қолди ҳақида ходимларингиз чиқарган қарор тўғри бўлавермаслиги мумкин. Бундай ҳолларда норо-зи томон қарга мурожаат қила олади?

— Авваламбор англашил-мовчиликка сира йўл қўй-маслигимиз зарур. Табиий-ки, қабул қилинган қарорларимиздан норозилик чиқ-май қўймайди. Моддий-то-вар бойликларни олиб чи-қиб кетишни назорат қилув-чи давлат инспекцияси ма-насабдор шахслари ҳаракатла-ри юзасидан юқори ташки-лотларга ёки суд идоралари-га шикоят қилиш мумкин.

— Мамлакат ички ишлар вазирлиги раҳбарлари би-лан қуриладиган суҳбат анъанасидан биров чекин-сак. Чунки шунга аминман-ки, ҳозир мен Сизга бера-диган саволим кўпчилик ми-лиция ходимларини қизиқ-тиради. Сизни Тошкент ша-ҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғининг биринчи ўрин-босари сифатида қандай фа-олият кўрсатганингизни ҳу-қуқ-тартибот билан боғлиқ одамлар жуда яхши билиша-ди. Шунинг учун 1990 йил охирида тўсатдан истеъфога чиқинингиз ёз осмонда мо-моқалдироқ гумбирлагандай кутилмаган ҳодиса бўлди. Бунда бирон-бир сир борми?

— Ҳеч қандай сир йўқ.

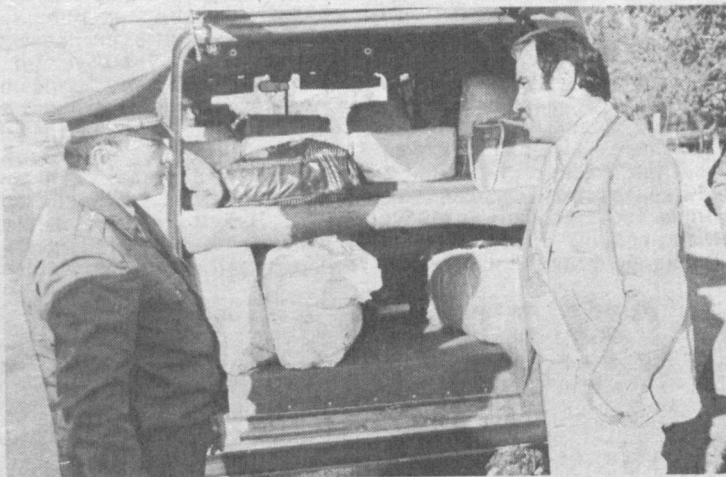
Декабрь ойида мени Пре-зидент девонига чақириб қо-лишди. Бирон-бир тадбир ўтказилиши муносабати би-лан бўлса керак, деб ўйла-дим. Бироқ суҳбат мавзуси бошқачароқ тус олди. Мени Президент девонидagi дав-лат-ҳуқуқ бўлимининг жамо-ат хавфсизлиги сектори му-дирлигига таклиф этишди.

Рози бўлдим. Сабаби — биринчидан, давлатимиз бош-лиги девони раҳбарияти-нинг таклифини рад этиш ноқулай эди, иккинчидан, шу лавозимда ўзимга яқин иш билан шуғулланарканман. Тўққиз ой давомида қўлим-дан келгунча ички ишлар идоралари, давлат хавфсиз-лиги қўмитаси, божхона ва ИИВ таркибидagi ўқув юрт-лари фаолиятини яхшилаш бўйича қатор ишларда иш-тирок этдим. Шу йил сен-тябрь ойи охирида янгидан тузилаётган моддий-товар бойликларни олиб чиқиб ке-тишни назорат қилувчи дав-лат инспекцияси бош бошқар-маси раҳбарлигига таклиф қилишди. Унинг олдида тур-ган вазифалар билан таниш-гач, юртининг бойлигини ас-раши шарт бўлган бир ўз-бек ўғлини сифатида қарши-лик билдирмадим.

— Урайим Абдуғаниевич, мана суҳбатимиз ниҳоясига етди. Сизга ва ўзингиз айт-ганингиздек элимизнинг бе-баҳо ҳазинаси соқчиларига хизматда омад ҳамиша ёр бўлсин, деб қоламан.

— Раҳмат.

Суҳбатдош
БОЛТАБОВ. Ғайратжон

Сейджапар Муздабоева тегишли «РАФ-2203-01» белгили Ж 91-14 ЧМ рақам-ли енгил автомашина ичидан бир талай сумкалар чиқди.

Бу сумкалардан эса... кам-ёб материаллар топилди.

Моддий-товар бойликлар-

нинг олиб чиқиб кетилиши-ни назорат қилувчи давлат инспекцияси вакили мили-ция катта лейтенанти Фозил-жон Мусаевга чимкентлик фуқаро Тарьер Бахшиев юз-лаб метр газламаларни нима мақсадда олиб кетаётганини айта олмади.

Чимкентлик Райҳон Кен-жабекова ва Гулноза Аҳме-дова 40 жуфт хотин-қизлар оёқ кийими билан қўлга тушишди.

130 сўмдан сотиб олинган ҳар бир жуфт пойафзал Ўзбекистон аёллари оёғига ярашмас эдим? Ким би-лади дейсиз, булар қанча «шапка» билан сотишга мўл-жалланган эди.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

Ноябрь ойининг йигирма етти кунда 36 миллион 598 минг сўмлик моддий-товар бойликларининг олиб чиқиб кетилишига йўл қўйилмади.

Шу жумладан:

- 14 миллион 137 минг сўмлик мева-сабзавот;
- 904 минг сўмлик полиз маҳсулотлари;
- 2 миллион 546 минг сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари;
- 263 минг сўмлик чорва;
- 14 миллион 97 минг сўмлик саноат моллари;
- 2 миллион 497 минг сўмлик қурилиш материаллари;
- 2 миллион 152 минг сўмлик бошқа товарлар тўхтатиб қо-линди.

бирдан уйига олиб бориб таълашга қўндирган. Унинг шахсий «ВАЗ-2103» белги-ли 12-19 ЮКТ рақамли ма-шинаси юкхонаси очилганда, қалашиб ётган вино идиш-ларига кўзимиз тушди.

1 минг 150 сўм пул эвази-га келган «Офарин» вино-ларини Алдибек: «Тўйга олиб кетаётган эдим», — деб қутулмоқчи бўлди.

Хуллас, ҳамма билганича баҳона тўқияпти. Лекин улар энди ўзлари қаршисида юрт бойликларни посбонлари тургани учун бу ваз-кар-сонлар ҳеч нарсага ярамас-лигин сезишмоқда.

Ҳабибулла ШОДИЕВ ва Боқижон ХОЛМИРЗАЕВ ол-ган суратлар.

Ушбу саҳифа материаллари бош бошқарма бўлимининг бошлиғи ўринбосари милиция майори Азиз ЭРНАЗАРОВ би-лан ҳамкорликда тайёрланди.

Чимкент цемент заводи ишчиси Алдибек Есаулов фуқаро Виктор Кирилюкин

бир амаллаб 10 яшиқ (200 пиша) «Офарин» виносини Юнусободдаги дўконларининг

ЖОЙЛАРДАН ХАБАРЛАР

ИККИ ДУНЁДА КОСАСИ ОҚАРМАЙДИ

15 ноябрь куни Чирчиқ шаҳрида Жамбулдаги 52-авто-корхонага қарашли «КАМАЗ-53212» белгили 96-00 ДЖО ра-қамли автомашина тўхтатилди. Унинг ҳайдовчиси П. Зупаров Жамбул шаҳрига пулга чақса 176 минг сўм турадиган 500 ўрам терини олиб кетаётган экан.

Андижон вилоятида ҳай-довчи А. Солиев бошқарган «ГАЗ-52» белгили 56-19 ОШН рақамли автомашина текши-рилди. Қирғизистоннинг Жа-лалобод шаҳрига йўл солган машинада 255 минг сўмлик хонатлас лов-лов товланиб турарди. Юк уни ноқонуний равишда жўнатган Марғилон-даги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмасига қайтарилди.

Андижондаги темирйўлнинг «Шимол» бекатида учта контейнер давлат инспекция-си ходимларида шубҳа уйғот-ди. Сурғуч бузилиб, контейнер очилди. Ундаги оз эмас, кўп эмас, 619 минг сўмлик чой-шаб Тюмендаги ширкатлардан бирига жўнатилаётган экан. Ҳозир Ўзбекистон дўконлари-да чойшаб анқонинг уруғига айланаётганда Андижондаги ип-газлама комбинати раҳ-барларининг ҳотамтойлигига қойил қолмай, илож йўқ.

Бугун совун қидирган одам-нинг ҳасрати кўкка ўрлайди. Оҳангарон каттайўлида тўхта-тилган «КАМАЗ-53102» белги-ли 20-49 ФЕМ рақамли авто-машинадан 5,2 тонна болалар совуни топилди. Ҳайдовчи Х. Шамсутдинов 28 минг сўмлик бу молни Ангрендан Олма-отага элтиб бериш вазифаси-ни гарданига олган.

Биз бундан буён рўзнома саҳифаларида юртфурушлик-ни ўзига касб билган нопок-лар билан кўпчиликни таниш-тириб борамиз. Фақат эсла-тиб ўтмоқчимиз. Юртини ту-намоқчи бўлганлар халқ ғаз-абидан чўчисинлар. Чунки халқ назаридан қолган кишининг косаси икки дунёда оқармай-ди.

Ғ. ТЕМИРОВ.

«ДОЛЗАРБ МУАММО»

Суд ҳукми кучга кирди. Судланувчиға қамоқ жазо-си берилди. Бир қарашда қамоққа юборилган одам, у ерда тарбияланиб, жамиятга тавба-тазарру билан қайтадигандай кўринади. Аслида шундаймикин? Агар шундай деб ўйласак, қамоқхоналарда, ахлоқ-тузатиш муассасаларида рўй бераётган кўнгилсиз воқеалар, «қочиш»лар, ғаровга олишларнинг сабаби қардан чиқаяпти экан? Келинлар, шу ҳақда бироз фикрлашиб кўрайлик. Ҳозирча ўзоққа бормасдан охири беш йилликда ахлоқ-тузатиш муассасаларидаги умумий аҳволни таҳлил қилиб чиқсак, Матбуотда бир неча бор таъкидлаб ўтилганидек, 1987 йилда чиқарилган амф (амнистия) натижасида мамлакатимиз бўйича 200 га яқин ахлоқ-тузатиш муассасалари қисқартирилди. Қамоқхоналарда фақат ашаддий тартиббузарлар қолдирилди. Шу сабабданми ходимлар ҳаётини хавф остига қўйиб, ғаровга олишлар, ички тартиб қоидаларига бўйсунмаслик, ишдан бўйин товлашлар авж олиб кетди. Агар чуқурроқ таҳлил қилмоқчи бўлсак, социалистик жамиятимизни охир-оқибатда ниқирозга юз тутиши ахлоқ-тузатиш муассасалариға ҳам ўз таъсирини ўтказишга тўла-тўқис улгурди. Энди аниқ маълумотларга мурожаат қилсак, Масалан, 1989 йил Тошкентнинг ўзида 23527 та жиноят қайд этилган.

Шундан бир неча мингта-си очилмай қолди. Қасддан содир этилган жиноятларнинг ҳам очилиши жуда суст олиб борилган. Шу кўрсатиб ўтилган вақт ичи-

да 195 та қотиллик содир этилган бўлса, шундан 52 таси очилмаган. Ўғирликнинг ўндан бири очилмоқда. 1990 йил бўйича Тошкентда жиноятни фош қилиш 60 фоиздан ошгани йўқ.

Кўпинча ҳуқуқни муҳофаза этиш ходимларининг ўзлари содир этилган жиноятларда жабрланувчи сифатида қайд этилмоқда. Жиноятларнинг асосий қисмини эса «собик» маҳбустлар содир этаётганлигини яшириб ўтиришнинг ҳожа-

болаларига нафақа тўлаши керак-ку.

Ҳар бир муассасада маҳбустларни озодликка чиқариш учун тайёрлайдиган бўлим ташкил қилиш лозим. Бу бўлимнинг асосий вазифаси эса маҳбустларни онлалари билан алоқани мустаҳкамлаш, озодликка чиққанидан сўнг дастлабки мийши-меҳнат муаммоларини ўз вақтида ҳал қилишдан иборат бўлиши зарур. Чунки ҳозирги пайтда кўпгина корхоналар қамоқдан чиққанларни иш билан

рашини яхши томонга ўзгартиргани ҳақида аниқ маълумотлар йўқ. Охириги пайтда маҳбустлар аҳволи ўта жиддийлашмоқда.

Бир нарсани афсус билан айтиш даркорки, шу пайтгача мамлакатимизда бирор ахлоқ-тузатиш муассасаси ўз мавқега тўла эга эмас.

Маҳбустларни муассаса раҳбариятига бўлган умумий муносабатини ижобий баҳолаб бўлмайди. Фикримиз далили сифатида қуйидаги мисолларни олсак. Ҳар бир ахлоқ-тузатиш муас-

ниб яна бир таклифни айтиб ўтишни лозим деб топдим. Бундан кейин «Ахлоқ тузатиш ишлари бошқармаси»ни «Жиноий жавобгарликка тортилганларни қайта тарбиялаш ишлари бошқармаси» деб аталса, ҳозирги замон сиёсатиға бироз тўғри келган бўлур эди.

Бундан ташқари ҳар бир муассасада психолог ўрнини жорий қилиш керак. Чунки ҳар бир маҳбустни ички дунёсини тўла ўрганмасдан туриб, уни жамиятга тўғри фикрда қайтарилиши афсонадан холи эмасдир.

Ахлоқ-тузатиш муассасаларидаги тартибсизликлар тўғрисида сўз кетар экан, бу ерда ҳар бир муассаса ходимларини айблаш ўринли эмас.

Кўпчилик ходимлар ҳақиқатан виждонан ўз вазифасини бажаришмоқда.

Тартибсизликларнинг асосий сабаблари юқорида кўрсатиб ўтилган маълумотларға бориб тақалмоқда. Ахлоқ-тузатиш муассасаларининг иш фаолияти бошқа долзарб муаммолар сингари тубдан қайта қуришга муҳтождир.

Мен ушбу мақоламни «Сунъий офат огоҳлантиради» деб номладим. Сунъий офатни табиий офатдан фарқи шундаки, уни ўзимиз бепарволигимиз, лоқайдлигимиз натижасида яратамиз. Қачонки мана шу «сунъий офат»ға бефарқ қараб келар эканмиз, жиноятлар дақиқа сайин содир бўлиши муқаррардир, азизлар!

Турғунбой ТУЛАГАНОВ, журналист-иктисодчи.

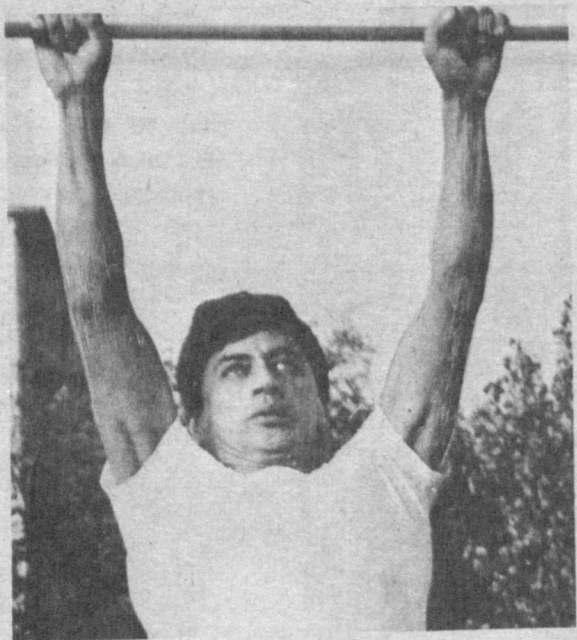
Ушбу мақола учун бериладиган қалам ҳақини жиноятчилар билан курашда ҳалок бўлган милиция ходимларининг онлаларига ёрдам бериш жамғармасига ўтказишларини сўрайман.

Хоразм вилояти ички ишлар бошқармаси ходимлари ҳафтанинг икки кунини бошқарма қошидаги «Динамо» ўйингоҳида ўтказишади. Бу ерда спортнинг деярли барча турлари билан шуғулланиш учун керакли шарт-шароитлар мавжуд.

— Кадрлар бўлими бошлиғи ички хизмат майори Баҳодир Жуманиёзов, БХСС бўлими бошлиғи милиция майори Муҳаммаджон Ниёзалиев, жиноят қидирув бўлими опервакили милиция катта лейтенанти Улғабек Қурбонбоев сингари спорт соҳасида тажриба тўплаган ходимлар ўз билимларини бошқаларға ҳам мунтазам ўргатиб келишапти, — дейди «Динамо» жамиятининг катта йўриқчиси милиция лейтенанти Икром Отаев.

СУРАТЛАРДА: вилоят ички ишлар бошқармасининг «Динамо» ўйингоҳида ўтказилаётган навбатдаги машқ лаҳзалари.

Саъдулла БОБОЕВ олган суратлар.

АКС-САДО

БРЮС ЛИ КЕРАК

Хурматли таҳририят! Агар мард бўлсангизлар, хатинни босиб чиқарасизлар. Бўлмаса, бундай юраги йўқ рўзнамадан қўлни ювиб, қўлтиққа урган маъқул.

Рўзнаманинг 22 октябрь сониди эълон қилинган «Брус Ли керакми ёки Фарҳод» мақоласини ўқиб ҳали ҳам ўзимга келолмаяпман. Авваламбор Брюс Лини муштумзўр дейишгани учун. Қолаверса...

Биринчидан: видеосалонларни беркитиш, ёшларни у ердан ҳайдаш билан ҳам ҳеч нарсага эришолмаймиз. Қайтага ёшларни баттар бузишимиз мумкин, холос. Чунки ҳаммамизнинг эсимизда бор, бир вақтлар бизларда видеосалонлар йўқ эди, лекин барибир болалар овлоқ жойларда тўпланиб олишиб, видео кўришаварди. Агар муаллифнинг таклифи амалга ошгудек бўлса, шу кунлар яна бошимизга тушиши табиий. Бир нарсани унутмаслигимиз керак. Таъқиқланган меванинг таъми ширин бўлади. Қолаверса, видео ҳам тараққиётнинг ўзига хос бўлагидир. Тараққиётга қарши бориш эса оқимга қарши сузишдек бир гап.

Иккинчидан: ҳамманинг диди ҳар хил, марҳамат хоҳлаган киши хоҳлаган фильмни томоша қилаверсин. Ахир, мақола муаллифига ёқтирган киноларини кўришни ҳеч ким таъқиқламапти-ку. Мен ҳам бир пайтлар видеосалонлардан чиқмай шахвоний, ваҳшийликлар тасвирланган фильмларни кўрардим. Ҳозир эса

уларнинг мен учун қизиги йўқ. Мана ҳеч нарса бўлиб қолмадим-ку. Томошабинни калтафаҳм деб ўйлаш нотўғри. Улар ҳам билади нимадан қандай хулоса чиқаришни.

Кейин, Брюс Ли муштумзўр эмас. Хонамнинг деворига унинг суратини осиб қўйганман. Остида эса доимо гуллар барқ уриб туради. Ҳар йил 27 ноябрь кунини эса дўстларимни йиғиб, Брюс Лининг туғилган кунини муносабати билан ош қилиб бераман. Мақола муаллифи эса мен каби Брюс Ли руҳига сиғиниб юрганларнинг эътиқодига тупурмасга яхши бўларди. Рўзнамага бирор сўзни ёзишдан олдин чуқурроқ ўйлаган дуруст. Ишончим комилки, муаллиф Н. Мелиев бу мақолани ёзишдан олдин Брюс Ли ҳақидаги китобларни топиб ўқиганларида, унинг шу даражага етгунга қадар бажарган меҳнатини ороқ бўлса ҳам тасаввур қилганида эди, бу сўзларни ёзмаган бўларди.

Қачонгача йигитларимизни латта, қизларга ўхшаш қилиб тарбиялашга ҳаракат қилишади? Уларни Фарҳод, Тоҳир, Мажнун ҳақидаги эртаклар билан алдашнинг нима фойдаси бор? Мен учун Фарҳоддан кўра Брюс Ли қадрироқ, кераклироқдир. Тўғрида, қайси замонда яшагани номаълум Фарҳоддан бошқа биз йигитлар кимдандир ўрнат олишимиз керак-ку!

Шухрат ЗОКИРОВ, толиб.

Муҳаррир
Зокир ОТАЕВ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.

Ўзбекистон Жумҳурияти «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни
700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.
босмахонаси.

Телефонлар: муҳаррир — 54-37-91,
муҳаррир ўринбосари — 39-77-23,
муҳбирлар бўлими — 59-26-56,
умумий бўлим — 59-21-21.

«ПОСТДА» — («НА ПОСТУ») Орган коллегии МВД Республики Узбекистан
26399 нусхада чоп этилди.

Рўзнама офсет усулида, А-3 қолипда босилган 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10. Босмага бериш вақти 18.00. Босмага берилди 17.00. Буюртма — 6309. Индекс: 64615.